

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МИНЗЭЛӘ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ НАРАТЛЫ КИЧҮ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ**

КАРАРЫ

дата «09» июнь 2021 ел

№ 11

**"2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль
районы Наратлы Кичү авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм
аларны саклау" муниципаль программасын раслау турында**

Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының Наратлы Кичү авыл жирлеге территориясендә жирләрнең сакланышын тормышка ашыру максатыннан чыгып, (гамәлдәге Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, 25.10.2001 ел N 136-ФЗ РФ Кодексы

Статус: гамәлдәге редакция (гамәлдәге 01.05.2021) -

25.10.2001 ел N 136-ФЗ РФ Кодексы

Статус: гамәлдәге редакция Россия Федерациясе Жир кодексының 13 бүлегенә таянып, 06.10.2003 N 131-ФЗ Федераль закон

Статус: гамәлдәге редакция (гамәлдәге Россия Федерациясендә жирле оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән" ,

28.07.2004 ел N 45-ЗРТ Татарстан Республикасы Законы

Статусы:"Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы" редакциясе, Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Наратлы Кичү авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. "2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Наратлы Кичү авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасын расларга. Кушымта).

2. Әлеге карар кул куелганнан бирле үз көченә керә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының Рәсми порталында түбәндәге адрес буенча рәсми басылып чыгарга тиеш <http://pravo.tatarstan.ru/>

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

ТР Минзэлә муниципаль районы
Наратлы Кичү авыл жирлеге
Башкарма комитет житәкчесе

И.М.Вәлиев

Татарстан Республикасы
Минзэлэ муниципаль районы
Наратлы Кичү авыл жирлеге
Башкарма комитетының
Карарына
Кушымта
дата «09»июнь 2021 ел № 11

"2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Наратлы Кичү авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасы

2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районы Наратлы Кичү авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа паспорты

Программаны эшләү өчен нигезләмә	"РФ Жир кодексы" , 06.10.2003 N 131-ФЗ Федераль законы Статус: гамәлдәге редакция (гамәлдәге 23.03.20021)
Заказ бирүче	Татарстан Республикасының Минзэлэ муниципаль районы Наратлы Кичү авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшлөүче	Наратлы Кичү авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Наратлы Кичү авыл жирлеге жирләрен саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны тормышка ашыру
Программаның билгеләнеше	Наратлы Кичү авыл жирлеге жирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтижеләр	Жирләрен саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган жирләрен торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү

Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Наратлы Кичү авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Наратлы Кичү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны аныклау кирәк булганда үткәрелә.
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла. 2021 ел – 0 сум 2022 ел – 10 000 сум 2023 ел – 10 000 сум

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның тиешле өлкәсендә агымдагы торышы характеристикасы һәм төп проблемалар

Жир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөнъясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жиңгерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

"2021 - 2023 елларга Минзәлә муниципаль районы Наратлы Кичү авыл жирлеге жирләрненән файдалану һәм аларны саклау" муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту максатларында жир ресурсларыннан нәтиҗәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәҗәсе эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөнъясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирдән рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз караш аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләрен кимүенә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Наратлы Кичү авыл жирлегенең тотрыклы социаль-иқтисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик куркынычсыз тормышы проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Наратлы Кичү авыл жирлеге территориясендә төрле рөхсәт ителгән жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр - авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендә көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлек азыгын барлык кулланучыларны да исәпкә алып, табигый көтүлекләр көчле йөкләнеш кичерми. Жирлектәге барлык көтүлекләрдә дә диярлек яшеллекләр артык хәлдә.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләнмәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары: Наратлы Кичү авыл жирлеге Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклығы, хисаплылык һәм контрольлек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты - жирләрне һәм туфрактарны пычрату, бетерү, деградацияләү, бозу, юкка чыгару һәм жирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту өчен тәмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижелелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенң башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенң инвестицияле жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрдән нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчәк:

1) торак пунктларны төзекләндерү;

2) жирләрнең сыйфат характеристикасын яхшырту;

3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы - 2021-2023 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Наратлы Кичү авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм файдалануның нәтижелелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

№ т/б	Чаралар аталышы	Финанслау чыганагын күрсәтеп (мең сум)	Башкаручы	Үткөрү вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнен урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган айдалы казылма карьерларына инвентаризация үткөрү. Күрсәтелгән карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү.	-	Авил жирлеге башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Карьерларны рекультивацияләү	Оешманың, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларда н файдаланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм әлеге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авил жирлеге башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Жирдән файдалану, линия корылмалары	-	Авил жирлеге	2021-2023	Башкарма комитет

	объектлары, юл челтәре, чиклэнгән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару		башкарма комитеты		житәкчесе
6.	Наратлы Кичү авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	20 000 сум	Авыл жирлеге башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткәрү һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
8.	Деградация, пычрату, чүпләү һәм хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәмин итү	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар